

Dočítate sa v čísle alebo na www.ozkovo.sk:

- Protest pred FM Slovenská v Seredi – str. 1 až 2
- Obídu vyššie odvody zamestnancov? – str. 2
- Vyššia kolekt. zmluva vo verejnej doprave nebude – str. 4

INVESTOR V DETVE ROZPÚTAL EMÓCIE

Mestské zastupiteľstvo v Detve schválilo v druhej polovici novembra predaj pozemkov v Priemyselnom parku Detva – Trstená belgickému investorovi Punch Precision Detva, s. r. o.. Belgická spoločnosť, ktorá patrí medzi svetových lídrov v produkcii automatických prevodoviek, považovaných za jeden z kľúčových komponentov v automobilovom priemysle, zaplatí za pozemok v Detve celkom 1.065 896,51 eura.

Súhlasnému stanovisku mestského zastupiteľstva však predchádzalo zasadnutie mestských poslancov, ktorí požadovali predloženie štúdie vplyvov na životné prostredie EIA, i viaceré upozorňujúce listy a listy – tak zo strany neďaleko sídlajúcej konkurenčnej strojárkej firmy, ako aj časti obyvateľstva, ktorí vystríhali ľudí pred znečistením životného prostredia, prílevom kamióňov i zahraničných zamestnancov.

Mestskí poslanci však nakoniec vyjadrili podporu novému investorovi. „Na základe dostupných informácií nepredpokladáme, že navrhovaná činnosť bude mať významné negatívne vplyvy na kvalitu a pohodu obyvateľov mesta Detva,“ konštatujú autori štúdie, predloženej investorom v záverečnom zhodnotení.

„Pri hľadani investora sme kládli dôraz na vytvorenie väčšieho počtu nových pracovných miest, čím by sa znížila nezamestnanosť v našom regióne, ďalej na to, aby výrobný program investora bol ekologicky neškodný,“ ozrejmil primátor mesta Ján ŠUFLIARSKÝ a dodal: „Taktiež nemôžeme dovoliť zaťažiť mesto zvýšenou dopravou, hlukom a prašnosťou.“

NOVÉ MIESTA S NADPRIEMERNÝMI MZDAMI

Zástupca investora Pavol KONEČNÝ zároveň potvrdil záujem investora o investíciu v Detve. „Garantujeme 352 pracovných miest v pracovnom pomere. Toto je kľúčová vec a tento záväzok je uvedený v kúpnej zmluve. Mzdy tu budú musieť byť nadpriemerné, aby boli zaujímavé pre región,“ uviedol P. KONEČNÝ. Investor sa v zmluve zároveň zaväzuje nadviazať partnerstvá so vzdelávacími inštitúciami v regióne.

Súčasťou vypracovanej štúdie EIA je rozptylová štúdia, dendrologické posúdenie a dopravná-kapacitné posúdenie. Zámer výstavby a prevádzky prvej etapy posúdili za environmentálne prijateľný, ekonomicky vhodný a technicky realizovateľný.

V prvej fáze by po spustení plnej výroby prevádzky malo v novom výrobnom závode vzniknúť vyše 300 pracovných miest. Dodatočných vyše 200 pracovných miest by malo vzniknúť príchodom budúceho nájomcu časti výrobného závodu, o ktorom informácie zatiaľ nezverejnili. Súčasťou investície bude aj priemyselný vývoj nových produktov a výrobných nástrojov, kde nájde uplatnenie 30 konštruktérov s vysokoškolským technickým vzdelaním. Investor chce najneskôr v priebehu roka 2019 vybudovať dve výrobné haly, administratívnu budovu a ďalšie obslužné stavby. Do roka 2023 plánuje spoločnosť ďalšie rozšírenie výrobného závodu. Mesto Detva vybuduje po hranicu priemyselného parku prístupovú komunikáciu a inžinierske siete.

Rokovania investora s mestom Detva sa v priebehu roka 2017 uskutočňovali aj za účasti Ministerstva

(Pokračovanie na 2. str.)

„Väčšina ľudí prepasie svoju životnú príležitosť, pretože tá je oblečená v montérkach a vyzerá ako práca.“
známy americký vynálezca Thomas Alva EDISON

PO ROKU SA V SEREDI OPĚT PROTESTOVALO

Takmer do roka a do dňa sa v Seredi stretli zamestnanci logistickej spoločnosti FM Slovenská, spol. s r.o., na protestnom zhromaždení. Kým však pred rokom chceli takouto formou podporiť svojich kolektívnych vyjednáčov pri stagnujúcom kolektívnom vyjednávaní, vo štvrtok – 23. novembra tohto roku – sa zišlo na parkovisku pred firmou asi 70 zamestnancov i kolegov zo susedných firiem v kováckych vestách, s transparentmi, pískaním a pokrikmi. Dôvodom protestu bola zhoršujúca sa atmosféra v spoločnosti FM Slovenská, uprednostňovanie srbských agentúrnych pracovníkov pred slovenskými kmeňovými a tiež nedodržanie platnej kolektívnej zmluvy.

Ako potvrdili viacerí zamestnanci na čele s predsedníčkou Základnej organizácie OZ KOVO FM Slovenská, Elenou RAJNINCOVOU, počet srbských agentúrnych zamestnancov v ich firme neustále rastie: „V súčasnosti máme na cca 340 kmeňových slovenských zamestnancov asi 300 agentúrnych zo Srbska. Na jednej zmene je tak 30 Slovákov a 80 Srbov.“ A dodáva: „Oni pracujú 12-hodinové zmeny päť dní v týždni, majú gastrolistky v minimálnej, polovičnej sume. My chceme dosiahnuť, aby aj títo zamestnanci pracovali za rovnakých podmienok ako domáci. Inak nás lacná pracovná sila postupne nahradí,“ konštatuje šéfkou miestnych odborov, E. RAJNINCOVÁ.

LEPŠIE MIESTA, ALE NIE PRE SLOVÁKOV

Ako ďalej upozorňuje, zo strany vedenia spoločnosti došlo aj k porušeniu kolektívnej zmluvy, pretože v nej majú dohodu, že prednostné právo pri obsadzovaní pracovných pozícií majú vlastní zamestnanci firmy. Vedenie však novovytvorené pozície tzv. kľúčových operátorov s vyššou mzdou neponúklo svojim kmeňovým zamestnancom, ale srbským brigádnikom. Dlhoroční slovenskí zamestnanci sa o tejto možnosti dozvedeli asi po týždni a mnohí sa k nej ani nedostali. Na pozíciu kľúčového operátora sa pritom zarába približne

o sto eur viac ako na pozícii operátor – senior. To domácich zamestnancov patrične pobúrilo.

Protestujúcich kovákov prišlo podporiť aj vedenie Odborového zväzu KOVO - predsedsa Emil MACHYNA a podpredsedníčka Monika BENEDEKOVÁ. Nechýbal ani člen predsedníctva Rady OZ KOVO za Bratislavský a Trnavský kraj, Jaroslav KOPANICA.

DOHODA ALEBO ŠTRAJK?

Ako pred prítomnými uviedol predseda Rady OZ KOVO, Emil MACHYNA, spoločnosť FM Sloven-

(Pokračovanie na 2. str.)

SLOVENSKO SA SČASTI OTVORÍ CUDZINCOM

Podniky, pôsobiace na západnom Slovensku, pootvoria svoje brány pre ľudí, žijúcich v krajinách mimo Európskej únie. Štát totiž plánuje od mája budúceho roku umožniť ľahšie zamestnávanie cudzincov v regiónoch s nezamestnanosťou pod päť percent. Zo 79 okresov je nezamestnanosť pod úrovňou piatich percent v 33, hlavne na západe a severe.

V JEDNOM PODNIKU MAXIMÁLNE 30% CUDZINCŮV

Z takzvaných tretích krajín majú o prácu na Slovensku záujem hlavne Srbi, Ukrajinci či Vietnamci. Štát zároveň stanovil, že v jednej fabrike môže pracovať maximálne 30 percent cudzincov, ktorým vedenie podniku musí zabezpečiť slušné ubytovanie.

„Tiež zabránime sociálnemu dämpingu a dovezení zamestnancov nebudú môcť pracovať za nižšie mzdy ako Slováci,“ ubezpečil štátny tajomník ministerstva práce Branislav ONDRUS.

Na potrebu otvorenia pracovného trhu otvorene upozornil Zväz automobilového priemyslu SR a varoval pred odchodom automobiliek. Pripravované otvorenie pracovného trhu by mali využiť najmä firmy, pôsobiace v slovenskom automobilovom, elektrotechnickom a strojárskom priemysle.

SLOVENSKO SO SRBSKOM PROTI ČIERNEJ PRÁCI

V závere októbra sa v podobnom duchu stretli v Bratislave aj slovenský minister práce Ján RICHTER a jeho srbský kolega Zoran DJORDJEVIĆ.

Spoločne podpísali protokol o spolupráci v oblasti práce a zamestnávania, s cieľom potlačiť čiernu prácu a zabezpečiť, aby sa Srbi na Slovensku nestali lacnou pracovnou silou. Veria, že partnerstvo oboch krajín v tejto sfére sa posunie na vyššiu úroveň.

(Pokračovanie na 2. str.)

INVESTOR V DETVE ROZPÚTAL EMÓCIE

(Dokončenie z 1. str.)

hospodárstva Slovenskej republiky a Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu. Pozorne ich sledoval zástupca Základnej organizácie OZ KOVO Podpoľanske strojárne, a.s. z PPS Group v Detve, Stanislav L'UPTÁK, keďže je pravdepodobné, že prichod novej strojárkej fabriky do regiónu osloví viacerých jeho kolegov a zamestnancov.

„Rozhodnutie mestského zastupiteľstva vnímať ako dobrú správu pre ľudí z regiónu, ktorí si hľadajú prácu, ale taktiež pre zamestnancov starších firiem - či už v bezprostrednom, alebo vzdialenejšom okolí Detvy,“ hovorí S.LUPTÁK a pokračuje: „Otvorenie novej výrobnéj prevádzky priniesie obyvateľom regiónu príležitosť nájsť si kvalifikovanú prácu priamo v mieste svojho bydliska. Zároveň je vysoko pravdepodobné, že ako dôsledok vyššieho dopytu po kvalifikovaných zamestnancoch, budú aj súčasní zamestnávateľia nútení zlepšiť podmienky a postavenie svojich vlastných zamestnancov. Ako jeden z dôvodov pre optimistický pohľad je aj verejný prísľub investora, ktorý má byť obsiahnutý aj v samotnej kúpnej zmluve a to, že všetkých zamestnancov bude zamestnávať ako kmeňových a nemá v úmysle využívať služby žiadnej personálnej agentúry.“

V každom prípade, realizácia tejto investície bude mať pre Detvu a celý región významný hospodársky a sociálny prínos. Investícia nadviaže na dlhoročnú tradíciu strojárkej výroby na Podpoľaní a má potenciál výrazne znížiť nezamestnanosť v regióne, a to aj vďaka tvorbe nepriamych pracovných miest v regionálnych dodávateľoch.

A. Fáková, S. Lupták

VIŠŠIE ODVODY SA ZAMESTNANCOV NEDOTKNÚ

Od januára 2018 budú firmy platiť vyššie odvody z ceny práce zamestnanca. Samotných zamestnancov by sa to však priamo dotknúť nemalo. Zmeniť sa má totiž odvodová odpočítateľná položka (OOP) a to tak, že po novom budú firmy platiť vyššie zdravotné odvody. Odhadovaný príjem pre zdravotné poisťovne pre rok 2018 z tohto opatrenia je 102,8 miliónov eur.

Odvodová odpočítateľná položka (OOP) bola zavedená v roku 2015 ako opatrenie na rast najnižších čistých plátov. Opatrenie zasiahlo viac ako pol milióna ľudí s platom do 570 eur mesačne a bolo jedným z najpodstatnejších opatrení vtedajšej vlády Smeru. Napríklad, pri hrubej mzde 450 eur mesačne platili ľudia od roku 2015 na zdravotných odvodoch 8,40 eura namiesto 18 eur. A zamestnávateľ namiesto 45 eur po zavedení odpočítateľnej položky platil za zamestnanca len 21 eur.

Práve OOP na odvody zamestnávateľa sa po novom má zrušiť. A to cez poslanecký návrh.

V návrhu sa píše, že pri poklese nezamestnanosti sa stráca podporný efekt OOP na trhu práce a na systém, naopak, doplácajú zdravotné poisťovne. „Ak sa bude OOP vzťahovať len na vymieravací základ zamestnanca, výška čistého príjmu nízkopríjmových zamestnancov zostane zachovaná,“ píše sa v návrhu. V minulosti pri zavádzaní OOP sa výpadok v zdravotníctve kompenzoval zo štátnej kasy. Zároveň sa s rastom hrubých plátov a nevalorizáciou odvodovej odpočítateľnej položky okruh ľudí, ktorí ju využívali, znižoval.

Zrušenie časti OOP je záťažou pre firmy, ktoré spolu s vyššími príplatkami za nočnú a víkendovú prácu a rastom minimálnej mzdy prídu asi o 800 miliónov eur. Na druhej strane sa rušia daňové licencie a firmy tým získajú vyše 80 miliónov eur. Časť firiem využije aj nové úľavy pri 13. a 14. plate.

Tento rok sa tiež znížila daň z príjmov firiem z 22 na 21 percent, čím štát prišiel asi o 130 miliónov eur a zvýšili sa aj paušálne výdavky pre živnostníkov. Tiež sa však zaviedla daň z dividend fyzických osôb a zvýšili sa odvody pre lepšie zarábajúcich ľudí.

TASR

Najbližšie číslo PRIORÍT
vyjde 20. 12. 2017

PO ROKU SA V SEREDI OPĀŤ PROTESTOVALO

(Dokončenie z 1. str.)

ská, spol. s r.o., je jedným z príkladov, ako sa dá zneužívať agentúrny pracovník. Na Slovensku je, podľa neho, veľa firiem, ktoré obdobne postupujú, preto je dôležité, aby sa otázka riešila legislatívne a komplexne, a aby sa tak zabránilo rozmáhajúcejmu sa sociálnemu dumpingu. Ako povedal: „Teraz bude otvorený Zákoník práce, chceme tam dostať klauzulu o sociálnom dumpingu a chceme, aby boli určené aj kvóty, ktorými by sa riadili agentúry, ktoré dovážajú ľudí, ale sídli v Maďarsku, Česku alebo Poľsku,“ uviedol E. MACHYNA. Doplnil, že vedenie OZ KOVO sa bude následne snažiť rokovať s vedením FM Slovenská,

ale ak nepríde k vzájomnej dohode, nevylúčil ani nátlakové akcie, vrátane zastavenia výroby.

ZAMESTNÁVATEĽ NEKOMUNIKUJE

Počas celého protestu sa prítom z vedenia spoločnosti nikto neozval a ani neprišiel medzi ľudí. Rovnako odmietli dať prítomným novinárom akékoľvek stanovisko. Situáciu vo firme však budeme naďalej pozorne sledovať.

Dodajme, že spoločnosť FM Slovenská, spol. s r.o. Sereď, sa zaoberá logistickými službami, dopravou, skladovaním, obalovými službami a riadením dodávateľského reťazca. Text a foto: A.Fáková

SLOVENSKO SA SČASTI OTVORÍ CUDZINCOM

(Dokončenie z 1. str.)

najmä vďaka kooperácii slovenských a srbských inšpektorátov práce.

Ministri sa zhodli, že srbskí občania, ktorí mienia pracovať v niektorej slovenskej firme, musia byť o svojich právach predovšetkým lepšie informovaní. „A to nielen tí, ktorí dostanú súhlas od príslušného úradu práce, ale aj tí, ktorí idú na takzvanú kartu,“ spresnil J. RICHTER. Preto podľa neho sociálny rezort vyškolí v blízkom čase úradu práce tak, aby ich zamestnanci boli schopní poskytnúť každému občanovi Srbska, pracujúcemu na Slovensku, písomnú informáciu v rodnom jazyku o pracovných právach a povinnostiach, aké v našej krajine má.

Minister práce Ján RICHTER to spresnil: „Vytvoríme podmienky a predpoklady na to, aby boli prijatí na príslušnom úrade práce podľa regionálneho rozloženia a aby im mohli byť isté veci vysvetlené, alebo aby mohli prípadne uplatniť sťažnosť, súvisiacu s tým, že daná firma nedodržiava Zákoník práce či zákon o službách zamestnanosti,“ zdôraznil minister.

Vyjadril záujem, aby sa srbským občanom na Slovensku vytvorili dobré pracovné podmienky, aby si tu našli vhodné ubytovanie, aj aby sa sem nevozila len lacná pracovná sila. A znovu pripustil, že vzhľadom na súčasný priaznivý ekonomický vývoj na Slovensku a tiež rýchlo sa vyčerpávajúce zdroje domácej kvalifikovanej pracovnej sily ešte vzrastie tlak na zamestnávanie zahraničných pracovníkov, vrátane Srbov.

Srbský minister Z. DJORDJEVIČ v súvislosti so zamestnávaním Srbov pripomenul, že spolupráca bude prospešná pre obidve krajiny. „Veľa občanov Srbskej republiky si želá pracovať v zahraničí a začínajú na Slovensku. Migrácia a pohyb obyvateľov v Európe je normálny,“ skonštatoval.

SPROSTREDKOVATEĽSKÉ FIRMY ZNEUŽIVAJÚ SYSTÉM

Minister J. RICHTER ďalej uviedol, že za nelegálnym zamestnávaním možno hľadať najmä sprostredkovateľské firmy, ktoré veľakrát pochádzajú z Česka, Poľska a Maďarska. „Odkedy sme sprísnili zákon ohľadom agentúr dočasného zamestnávania na Slovensku, využívajú viacerí šancu vytvoriť si pobočku v okolitých krajinách, kde legislatíva nie je taká prísna, a potom sem posielajú vyslaných zamestnancov. Preto je dôležité, aby sme mali včas informáciu o ľuďoch, ktorí zo Srbska odchádzajú,“ povedal.

Z. DJORDJEVIČ ministra J. RICHTERA informoval aj o odhate povolenia pre istú slovenskú spoločnosť, ktorá v Srbsku verbovala ľudí na prácu na Slovensku. „Konkrétne slovenská firma, ktorá má dcéru v Srbsku a nespĺňala zákonné podmienky pre fungovanie podľa srbskej legislatívy, mala odobrať licenciu,“ potvrdil J. RICHTER.

Srbsko, ako dodal, na svojom území zakázalo zriaďovať podobné firmy konkrétnym občanom Slovenska. „Teraz nasledujeme my, máme presné informácie, kde sprostredkovávali dovoz pracovnej sily zo Srbska, a prostredníctvom inšpekcie práce a úradov práce budeme mať záujem overiť tieto spoločnosti,“ zdôraznil slovenský rezortný šéf.

NAJVIAC SRBOV V TRNAVSKOM A NITRIANSKOM KRAJI

Minister J. RICHTER vyčíslil, že ku koncu októbra pracovalo na Slovensku 10 811 občanov Srbska. Z nich sa tu 8 516 zamestnalo na základe takzvaných informačných kariet. Tú môžu získať Srbi so slovenským pôvodom, vlastníci preukaz zahraničného Slováka, ktorí na prácu nepotrebujú súhlas slovenských orgánov. Aj z tohto dôvodu je podľa slovenského ministra práce dôležitá komunikácia inšpektorátov práce, ale aj Ústredia práce so Sociálnou poisťovňou.

Zvyšných 2 295 srbských pracovníkov malo na prácu na Slovensku povolenie nášho úradu práce. Najviac Srbov pracuje v Trnavskom a Nitrianskom kraji, a to najmä v automobilkách či v elektroprmysle. Nelegálna práca bola zatiaľ preukázaná v 24 firmách, ďalších 12 inšpektori ešte preverujú.

TASr, af

priority

mesačník OZ KOVO, vydáva OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o. Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica. Tel.: 0911 394 318, e-mail: fakova@ozkovo.sk. Redakčná rada: Mgr. Bc. Pavel KÚŠ, predseda, členovia: Daniela LENGYELOVÁ, Irena ŠKROVINOVÁ, Jozef BURIAN, JUDr. Martin VAVRO, Ing. Ján ŠLAUKA, Ing. Michal KUKOLÍK. Zodpovedná redaktorka Mgr. Anita FÁKOVÁ. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Ľupča. ISSN: 1338-3051. Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk

Z ODBORÁRSKEJ KUCHYNE

DOBRÁ SPRÁVA: PRIBÚDAJÚ NOVÉ KOVÁCKE ORGANIZÁCIE

NA STREDNOM SLOVENSKU HNEĎ DVE

V polovici augusta tohto roku sa v Krupine konala ustanovujúca členská schôdza, kde bola založená ZÁKLADNÁ ORGANIZÁCIA OZ KOVO BROTHER KRUPINA. Zamestnávateľskou spoločnosťou je BROTHER INDUSTRIES (SLOVAKIA) s.r.o. – závod Krupina, ktorý je jedným zo 17 podnikov japonskej spoločnosti BROTHER, zameraných na výrobu a repasovanie tonerových kaziet pre farebné a čiernobielye laserové tlačiarne. V závode momentálne pracuje do 200 zamestnancov.

Na ustanovujúcej členskej schôdzi boli schválené základné dokumenty novej základnej organizácie a zároveň bol zvolený Výbor ZO na čele s predsedom - Michalom SLIACKYM.

Ako potvrdil člen predsedníctva Rady OZ KOVO pre Banskobystrický kraj, Pavel KÚŠ, ktorý stál pri zakladaní odborov v tejto krupinskej firme: „Hlavným impulzom pre vznik odborovej organizácie bola nespokojnosť zamestnancov s výškou ich príjmu, ako aj so stále sa zvyšujúcim tempom pracovných činností. Pri prvom stretnutí novozvoleného Výboru základnej organizácie s vedením spoločnosti boli tieto problémy pomenované a vedenie prislúchalo - za participácie odborov - riešenie tých najakútnejších problémov, súvisiacich s pracovným procesom. Ostatné otázky, týkajúce sa hlavne odmeňovania zamestnancov, budú v blízkej budúcnosti predmetom kolektívneho vyjednávania prvej kolektívnej zmluvy tejto spoločnosti. Jej príprava finišuje a v najbližších dňoch bude jej oficiálny návrh predložený zamestnávateľovi.“

spoločnosť rakúskeho, medzinárodne uznávaného koncernu, ktorý viac ako 40 rokov dodáva stavebným podnikom na celom svete debniace systémy. V banskobystrickom závode vyrábajú trojvrstvové debniace dosky pre stavebníctvo.

Aj tu bola hlavným dôvodom založenia odborovej organizácie požiadavka zamestnancov riešiť ich mzdovú otázku, ale pracovné a bezpečnostné podmienky. Ako skonštatoval člen predsedníctva Rady OZ KOVO, Pavel KÚŠ, vedeniu spoločnosti už zástupcovia odborov predložili návrh podnikovej kolektívnej zmluvy a v najbližších dňoch očakávajú pripomienky a podnety zo strany zamestnávateľa, čím vlastne odštartovali prvé kolektívne vyjednanie v tejto spoločnosti.

V kontexte oboch novozaložených základných organizácií Pavel KÚŠ skonštatoval: „Nedá mi v tejto súvislosti nepríjemnú starú známú skutočnosť, že pri presadzovaní oprávnených požiadaviek zamestnancov majú osamotení jednotlivci len mizivú šancu na úspech. Preto je dôležité a rokmi osvedčené, že združením sa zamestnancov do odborov vzniká pre zamestnávateľa - na rozdiel od možnosti jednotlivca - silný partner pri presadzovaní zamestnaneckých požiadaviek. Aj keď viem, že to nie je liek na všetko, určite je to oveľa väčšia šanca pre zamestnancov presadiť sa v náročných trhových podmienkach i vo vzájomnom sociálnom dialógu so zamestnávateľom,“ uzavrel P. KÚŠ.

OD VZNIKU PO PRVÚ KOLEKTÍVNU ZMLUVU LEN ZA TRI MesiACE

Na východnom Slovensku, v spoločnosti IEE Sensing Slovakia, spol. s r.o. v Košiciach, si v júni tohto roka zamestnanci založili rovnomenú odborovú organizáciu pod hlavičkou OZ KOVO. Od začiatku jej pôsobenia sa v nej zaregistrovalo vyše 50% z celkového počtu zamestnancov podniku, ktorých je spolu 550. A po troch mesiacoch už majú na stole aj svoju prvú kolektívnu zmluvu.

Po ustanovujúcej členskej schôdzi a zvolení Vý-

boru Základnej organizácie OZ KOVO IEE Sensing, na čele s predsedníčkou Patríciovou LOŠŠINSKOU, začala ich intenzívna spolupráca s Metodickým pracoviskom OZ KOVO v Prešove a členom predsedníctva Rady OZ KOVO, Jánom ŠLAUKOM na návrhu kolektívnej zmluvy. Kolektívne vyjednanie, ktoré bolo naozaj náročné, ale korektné a otvorené, sa naplno rozbehlo v septembri prvým kolom, trvajúcim 7 hodín. V súčasnosti je však už na svete nová kolektívna zmluva, platná na roky 2018-2019, ktorú v najbližších dňoch svojim podpisom potvrdia zástupcovia vedenia spoločnosti i odborovej organizácie.

Najdôležitejšou časťou kolektívnej zmluvy boli, samozrejme, mzdy. Pre rok 2018 sa partneri dohodli na navýšení miezd a ďalších variabilných zložiek mzdy v priemere o 7,4% pre výrobných zamestnancov, a o 4,5% pre administratívnych. Dohodlo sa aj na navýšení príplatku za poobedňajšiu zmenu, koncoročný bonus, 1 deň voľna nad rámec ustanovení §141 Zákonníka práce, a pre zamestnancov, pracujúcich u zamestnávateľa dlhšie ako 3 roky, aj dovolenka navyše. Rovnako sa na vyjednávaní upravovali podmienky a kritériá vyplácania variabilnej zložky mzdy, do kolektívnej zmluvy sa zapracovali príplatky za prácu vo sviatok, v noci, v sobotu a nedeľu, ktoré firma vyplácala už aj predtým.

Výbor ZO si na vyjednávaniach dohodol aj pravidlá práce pre členov OZ KOVO a tiež pravidelné mesačné stretnutia s vedením spoločnosti, na ktorých by sa mali riešiť prevádzkové a pracovné problémy firmy a tiež návrhy zamestnancov k zlepšeniu chodu spoločnosti.

Dodajme, že luxemburská spoločnosť IEE, inovatívny výrobca snímacích systémov pre automobilový priemysel, pôsobí na Slovensku prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti od roku 2009. V roku 2014 sa presťahovali do novovybudovaných priestorov vo Veľkej Ide pri Košiciach a súčasťou výrobného prevádzky sa stalo aj vývojové centrum.

A my už môžeme len s radosťou konštatovať, že sa úprimne tešíme z ďalších nových členov našej kováckej rodiny a srdečne ich medzi nami vítame.

P.Kúš, J.Šlauka, A.Fáková

Z ROKOVANÍ PREDSEDŔOV OZ KOVO V PREŠOVE A PIEŠŤANOH

V novembri sa v opačných kútoch Slovenska streli viacerí predsedovia Základných organizácií OZ KOVO na spoločných rokovaníach.

V utorok, 14. novembra, zasadala v Prešove Regionálna rada predsedov OZ KOVO Košického a Prešovského kraja. O desať dní neskôr, 24. novembra, rokovali spoločne v Piešťanoch Výbory Regionálnych rád predsedov OZ KOVO Bratislavského, Trnavského, Nitrianskeho a Trenčianskeho kraja.

Spoločným menovateľom boli viaceré témy - na úvod informácie z úst predsedu OZ KOVO - Emila MACHYNU - z rokovanií Hospodárskej a sociálnej rady (tripartity) a Konfederácie odborových zväzov SR. V rámci nich sa vyjadril k stupňujúcim sa oba-

vám viacerých našich členov - najmä z Trnavského kraja - z narastajúceho počtu cudzincov, ktorí pracujú na Slovensku cez sprostredkovateľské agentúry - často za veľmi nevyhovujúcich, ba až otrokárskych podmienok - a vytlačujú tak našich zamestnancov z pracovných pozícií. Spomenul pritom rokovanie s ministrom práce J. RICHTEROM o stanovení podmienok i kvót, ktoré tento rozmáhajúci sa trend usmernia (viac v Prioritách na 1. strane).

Z ďalších informácií zarezonovala podpora odborov avizovanému sociálnemu balíčku vlády, zahŕňajúcejmu zvyšovanie príplatkov za prácu v noci, cez soboty, nedele a počas sviatkov, i zavedenie 13. a 14. platu s požiadavkou odborov zachovať pri nich odvodovú povinnosť zamestnávateľov do zdravotnej poisťovne.

Vedenie Odborového zväzu KOVO - predseda Emil Machyna i podpredsedníčka Monika BENEDEKOVÁ - a rovnako aj prítomní členovia predsedníctva Rady OZ KOVO - na východe Ján ŠLAUKA a Jozef BALICA a na západe Jaroslav KOPANICA a Ján STÍSKAL - poďakovali prítomným za podporu a zabezpečenie účasti na verejnom zhromaždení. Za skorší odchod do dôchodku, ktoré kováci zorganizovali 14. októbra v Bratislave. V rámci kampane #SkorDoDochodku stále prebieha petícia, ktorá je dostupná aj v elektronickej forme na kováckej stránke www.ozkovo.sk alebo na stránke www.peticie.com/skor_do_dochodku. V súčasnosti je počet vybraných podpisov takmer 60 tisíc, petícia sa však

stane pre slovenský parlament relevantnou, až keď ju podpíše 100 tisíc ľudí.

Z informácií z kolektívneho vyjednávania vyšších kolektívnych zmlúv sa prítomní dozvedeli, že v tomto roku sa po dohode so Zväzom autobusovej dopravy vyššia kolektívna zmluva vo verejnej doprave vyjednávať nebude, v ostatných priemyselných segmentoch sa začalo s prípravným konaním.

Na východnom Slovensku sa potom kováci venovali problematike BOZP v rámci krátkeho školenia špecialistu BOZP z U.S.Steel Košice - Alexandra TAŽÍKA - o kompetenciách zástupcov zamestnancov v tejto oblasti - a následne i prezentácii člena predsedníctva Rady OZ KOVO, Jozefa BALICU, o sociálnom rozmere mzdy. Stretnutie uzavreli samotní predsedovia aktuálnymi informácií z pôsobenia ich základnej organizácie.

Text: A.Fáková, Foto: K.Krstenicsová, af

Z ODBORÁRSKEJ KUCHYNE

DUÁLNE VZDELÁVANIE V ZF SLOVAKIA OTVÁRA MOŽNOSTI

Aj napriek nesporným výhodám, ktoré duálne vzdelávanie svojim žiakom i firmám na Slovensku prináša, je jeho podpora zo strany podnikateľov ešte stále opatrná. Neplatí to však o spoločnosti ZF Slovakia, a.s. Trnava, ktorá v tomto smere žne úspechy.

Spoločnosť ZF Slovakia bola do projektu duálneho vzdelávania zapojená hneď od jeho začiatku - v školskom roku 2015/2016. Pritom tradícia výchovy schopných pracovníkov a odborníkov siaha ďaleko do jej histórie. Už pred spustením samotného projektu totiž spoločnosť spolupracovala so Strednou odbornou školou automobilovou v Trnave, a to najmä pri zabezpečovaní praktického výcviku ich žiakov. Vázy so školou pretrvávajú už desaťročia. Bolo teda prirodzeným krokom spolupracovať s touto školou aj pri duálnom vzdelávaní. Do projektu bol zapojený aj novovybudovaný levický závod, ktorému sa od začiatku podarilo nadviazať úspešnú spoluprácu s dvoma strednými odbornými školami: Strednou odbornou školou Pod amfiteátrom v Leviciach a Strednou odbornou školou technickou v Tlmačoch.

V Trnave a Leviciach sa žiakom venuje celkom 8 majstrov odbornej výchovy. K dispozícii majú strediská duálneho vzdelávania s najmodernejšou strojárskou, elektrotechnickou a výpočtovou technikou. Žiaci tak prichádzajú do kontaktu s materiálmi, technikou a technológiami, ktoré sa v strojárskom odvetví reálne využívajú. Celý vzdelávací proces ale absolvujú mimo produktívnej výroby, čím sú odbremenení od zhonu výrobného podniku a pokojne sa môžu venovať svojmu štúdiu. Samozrejmosťou v stredisku sú aj šatne, sprchy

a toalety.

V spoločnosti ZF si naplno uvedomujeme, že odborníci sú na nezaplatenie a najlepšie je si ich vychovávať vo vlastnej rézii. Rovnako dôležitá je aj motivácia. Po úspešnom prijatí do duálneho vzdelávania v ZF majú žiaci nárok na motivačné štipendium, ktoré je vyplácané mesačne a závisí od prospechu. V prvom ročníku je to 100 eur mesačne, v druhom ročníku 150 eur, v treťom ročníku 200 eur za mesiac a v štvrtom ročníku 250 eur. To však nie je všetko. V prvom ročníku im ZF prispieva aj tzv. jednorazovým náborovým bonusom v hodnote 100 eur. Samozrejmosťou je pracovné oblečenie, obuv a ochranné pracovné pomôcky - to všetko grátis. Počas praxe v podniku sa študenti bezplatne stravujú v podnikovej kantíne, kde si môžu vybrať zo šiestich druhov jedál. No a to najdôležitejšie: každému dualistovi po skončení štúdia firma ZF ponúkne pracovné miesto. Ak sa naši dualisti rozhodnú študovať na vysokej škole, vieme ich podporiť aj tam, a to formou stáží, ponukou absolventských praxí a spoluprácou pri písaní bakalárskych a diplomových prác.

Takto zvolený prístup k štúdiu sa odzrkadľuje aj vo výkonoch našich žiakov. Tí sa pravidelne zúčastňujú rôznych súťaží, napríklad v CNC programovaní, na ktorých v roku 2015 v kvalifikačnom kole obsadili prvé miesto a v slovenskom finále sa umiestnili na treťom mieste. Tieto umiestnenia nie sú iba výsledkom efektívneho vzdelávacieho procesu, ale stojí za nimi aj množstvo odborných seminárov, ktoré ZF organizuje mimo konvenčného vyučovania a sprostredkúva tak svojim žiakom širšie poznatky v jednotlivých strojárskych odboroch. No tu sa naše aktivity nekončia. Žiaci spomenutých škôl pravidelne navštevujú s našou podporou napríklad autosalon v Nitre alebo Medzinárodný strojársky veľtrh v Brne.

Aké odbory sa teda v spolupráci so ZF v spomenutých škôlach dajú študovať? V ponuke sú maturitné a učebné odbory ako mechanik nastavovač, nástrojár, mechanik strojov a zariadení, programátor obrábacích

a zvraciacich strojov a zariadení, mechanik špecialista automobilovej výroby a mechanik elektrotechnik.

Proaktívny postoj k študentom odzrkadľuje aj v ich počtoch. Z celkovej počtu 116 žiakov v duálnom vzdelávaní v Trnavskom kraji poskytuje spoločnosť ZF praktické vzdelanie dvadsiatim ôsmim z nich. V Nitrianskom kraji je to 38 žiakov z celkovej počtu 164 dualistov. Obe tieto čísla predstavujú zhruba štvrtinu z celkových počtov žiakov, zapojených do projektu duálneho vzdelávania v daných krajoch v školskom roku 2016/2017, čo jasne svedčí o tom, že ZF má s duálnym vzdelávaním a výchovou budúcich strojárskych odborníkov na Slovensku jasné a seriózne záujmy.

O zodpovedných a vyškolených pracovníkov pritom určite budeme mať záujem aj v budúcnosti. Spoločnosť ZF na Slovensku totiž neustále rozširuje svoje aktivity, čoho dôkazom je aj budovanie nového závodu v Šahách. Ten otvorí svoje brány už na jar roku 2018 a v hľadáčiku spoločnosti sú už aj ďalšie lokality na strednom a južnom Slovensku. Pripomeňme len, že v portfóliu firmy je výroba spojok a hydrodynamických meničov pre osobné automobily.

Martina Bíla,
predsedníčka ZO OZ KOVO ZF Slovakia

PREDSTAVUJEME NOVÉ
TVÁRE

Vážení čitatelia, v tejto rubrike predstavujeme nové tváre predsedov základných organizácií, funkcionárov, zamestnancov a zaujímavých ľudí, prezentujúcich sa pod hlavičkou OZ KOVO.

Dnes prinášame vizitku novej vedúcej úseku ekonomiky a kolektívneho vyjednávania OZ KOVO v Bratislave, Mgr. Martiny BARŤOVICOVEJ.

Zo súkromia: Som Mgr. Martina BARTOVICOVÁ a narodila som sa v Bratislave (1972), kde momentálne aj pôsobím. Svoj čas sa snažím rozdeliť medzi prácu, rodinu a priateľov. Rada chodím do kina, divadla a milujem knihy. Celý život pravidelne športujem, čo mi pomáha nielen relaxovať, ale šport ma naučil aj prekonávať životné prekážky. Som členkou vodáckeho klubu, takže veľa času trávim na vode a v prírode. V lete pri vode a v zime na lyžiach. Práve môj aktívny prístup k športu i životu ma naučil, že poctivá príprava sa vždy vyplatí, aj keď to tak zo začiatku nevyzerá. V mojom živote veľkú úlohu zohráva pokora a morálka. Snažím sa žiť v súlade s tým, ako ma vychovali moji rodičia, ktorých považujem za jedných z najmorálnejších ľudí, ktorých poznám. Rada používam „zdravý sedliacky rozum“, ktorý akoby sa z nášho života pomaly vytrácal...

Z práce: Po absolvovaní Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave som pôsobila na pozícii právniky vo viacerých oblastiach, a to v štátnej správe, samospráve, a aj v obchodných spoločnostiach. Počas mojej profesionálnej praxe som nadobudla - okrem iného - aj skúsenosti v oblasti správneho práva, pracovného práva, obchodného práva a negociácie (vyjednávania). Keďže sama verím v spravodlivosť a mám silné sociálne cítenie, je celkom logické, že ma oslovila ponuka Odborového zväzu KOVO. Postupne sa zoznamujem s kolegami, pripravujeme znenie nových kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa v jednotlivých odvetviach a netrpezlivo očakávam kolektívne vyjednávania so zamestnávateľskými zväzmi. Verím, že zo svojej pozície pomôžem pomôcť zmeniť pracovné a sociálne podmienky zamestnancov na Slovensku. r

VYŠŠIA KOLEKTÍVNA ZMLUVA V DOPRAVE NEBUDE

V čase blížiacich sa vianočných sviatkov bývali kolektívne vyjednávania vyšších kolektívnych zmlúv v plnom prúde. Aj v tomto roku už vyjednávací tím Odborového zväzu KOVO na čele s hlavnou vyjednávačkou – podpredsedníčkou Rady OZ KOVO Monikou BENEDEKOVOU – predložili zamestnávateľským zväzom vo všetkých segmentoch, ktoré OZ KOVO pokrýva, návrhy znenia vyšších kolektívnych zmlúv. Požadujú v nich nárast tarifných miezd zhruba o 10 až 15 %.

Podľa slov hlavnej vyjednávačky M.BENEDEKOVEJ by mali kolektívne vyjednávania naplno odštartovať začiatkom decembra, keďže niektoré vyššie kolektívne zmluvy platia do konca roka a niektoré do 31. marca 2018. Pripomeňme, že OZ KOVO vyjednáva vyššie kolektívne zmluvy v hutníckom, strojárskom, elektrotechnickom a sklárskom priemysle, vo verejnej doprave, v bytovom hospodárstve, a tiež pre zamestnancov v hasičskom a záchrannom zbore.

Čo však už dnes vieme je skutočnosť, že kolektívna zmluva vyššieho stupňa vo verejnej doprave na rok 2018 zrejme nebude.

Viac už Monika BENEDEKOVÁ: „Po minuloročnom kolektívnom vyjednávaní vyššej kolektívnej zmluvy vo verejnej doprave, kedy ani nedošlo k podpisu dodatku o mzdovom navýšení v tomto segmente, a tiež vzhľadom k tomu, že návrhy OZ KOVO a požiadavky zamestnávateľov boli aj napriek intenzívnemu kolektívnemu vyjednávaniu a následne dvom stretnutiami pred sprostredkova-

teľkou stále príliš vzdialené, to - žiaľbohu - rovnako vyzerá aj v súčasnosti.

Aj v tomto roku sme zvolali celoslovenskú poradu predsedov základných organizácií OZ KOVO z odvetvia autobusovej dopravy, ktorej predchádzala požiadavka zamestnávateľského zväzu (ZAD - Zväz autobusovej dopravy), aby sme v tomto roku upustili od kolektívneho vyjednávania vyššej kolektívnej zmluvy a zamerali sa na podnikové kolektívne vyjednávania. Po celoslovenskej porade i po zasadnutí odbornej komisie, ktorá je v rámci OZ KOVO zodpovedná za kolektívne vyjednávania vyššej kolektívnej zmluvy vo verejnej doprave, sme dospeli k záveru, že aktuálne a neustále sa prehľbujúce regionálne rozdiely v mzdách sú také výrazné, že je dôležitejšie najskôr zamerať sa na odstránenie týchto mzdových rozdielov v jednotlivých regiónoch. To znamená, podporiť podnikové kolektívne vyjednávania a zároveň mobilizovať a aktivizovať členskú základňu s tým, že ak bude táto príprava podporiť odvetvové kolektívne vyjednávania, znovu obnovíme celý proces a podáme návrh na vyjednávanie KZVS vo verejnej doprave,“ uzavrela podpredsedníčka Rady OZ KOVO a zároveň hlavná vyjednávačka, M.BENEDEKOVÁ. r

Z KOVÁCKEJ KUCHYNE

AKADÉMIA MLADÝCH ODBORÁROV

Konfederácia odborových zväzov (KOZ) SR v spolupráci s nadáciou Friedrich Ebert Stiftung zorganizovala prednávkou vo Svite Akadémii mladých odborárov. Zúčastnili sa jej zástupcovia z 8-ich odborových zväzov spolu s prezidentom KOZ SR, Jozefom KOLLÁROM. Akadémia bola zameraná na efektívnu prácu a komunikáciu s mladými ľuďmi v odboroch. Cieľom stretnutia bolo porovnať si skúsenosti a zároveň získať vedomosti o odborových zväzoch, spôsobe aktívnej práce na podnikovej, regionálnej, ale aj na celoslovenskej úrovni a o možnosti medzinárodnej spolupráce.

Všetci účastníci sa jednohlasne zhodli na potrebe intenzívnej angažovanosti mladých ľudí, či už na podnikovej alebo sektorovej úrovni odborov na Slovensku. Je potrebné, aby sa odbory stali atraktívnymi aj pre mladých ľudí, ale aj to, aby o nich mali informácie už pred vstupom do zamestnania.

Záverčným výstupom z tohto stretnutia bolo vydanie prehlásenia a žiadost' o vymenovanie nových zástupcov Rady mladých, ako poradného orgánu KOZ SR.

Následne bol na sneme KOZ SR odprezentovaný plán aktivít Rady mladých na rok 2018, a tiež aj spomínaná problematika mladých.

Rada mladých tiež podporila kampaň Európskej odborej konfederácie (EOK) na zvýšenie miezd pre európskych zamestnancov.

Maroš Hopko
zástupca Rady mladých z OZ KOVO

PREPÚŠŤANIE V TORNALI

V strojárkej spoločnosti UNICORN ESK, spol. s r.o. v Tornali ohlásil zamestnávateľ hromadné prepúšťanie. Zamestnávateľ predložil Výboru Základnej organizácie OZ KOVO Unicorn Esk zoznam s menami 62 výrobných

zamestnancov, ktorých sa prepúšťanie týka. Zamestnancom bola následne ponúknutá práca v inej strojárkej spoločnosti, ktorá v Tornali pôsobí.

Na stretnutí členov odborej organizácie s právničkou OZ KOVO z Metodického pracoviska v Prešove, Alexandrou MIČIETOVOU a členom predsedníctva Rady OZ KOVO, Jánom ŠLAUKOM, sa členovia zaujímali o možnosti, ktoré im ponúka Zákonník práce pri skončení pracovného pomeru.

Spoločnosť UNICORN ESK, s.r.o. Tornala, sa venuje strojárkej výrobe pre slovenských aj zahraničných zákazníkov. Zameriava sa na výrobu, predaj, záručný a pozáručný servis tvárniacich strojov, obrábanie kovov i predaj náhradných dielov a zvláštneho príslušenstva.

J.Šlauka, r

V GABORE ZAČNE VYJEDNÁVANIE

V obuvníckej spoločnosti GABOR, spol. s r.o. v Bánovciach nad Bebravou, ktorá v minulých mesiacoch zarezovala v súvislosti s násilným vyvedením predsedníčky miestnej odborej organizácie, Moniky ŽEMBEROVEJ, ktorá bez prejednávania so zamestnancami a odborovou organizáciou odmietla vedeniu firmy odsúhlasiť nadčasovú sobotňajú zmenu, sa intenzívne pripravujú na kolektívne vyjednanie. Aktuálne spracovali návrh novej kolektívnej zmluvy, ktorý budú chcieť v najbližších dňoch vedeniu predostrieť.

Pripomeňme, že v závere septembra M. ŽEMBEROVÁ vyviedli z firmy a zamestnávateľ jej pre údajné porušenie pracovnej disciplíny prerušil výkon práce a kázal jej zdržiavať sa mimo pracoviska s tým, že za ten čas bude poberať 60% mzdy - kým sa nepreukáže, že skutočne porušila pracovnú disciplínu. Odobriť to mal trenčiansky Inšpektorát práce, na ktorý M.ŽEMBEROVÁ podala podnet. Ten si však na prešetrenie vyžiadala dlhšiu lehotu, ako býva štandardne, teda viac ako 30 dní. Medzi tým M.ŽEMBEROVÁ v druhej polovici októbra nastúpila opäť do práce potom, čo ju konateľ spoločnosti oficiálne povolal späť a doplatil jej ušlú mzdu - čím vlastne uznal, že k porušeniu disciplíny z jej strany nedošlo. Aj napriek zdanlivému urovneniu však napätie medzi odborovou organizáciou a vedením firmy pretrváva.

Najnovšie predsedníčka spolu s kolegom z Výboru ZO opäť dostali napomenutie pre porušenie pracovnej disciplíny (zo dňa 9.11.), nakoľko pred začatím pracovnej zmeny rozdala zamestnancom písomnú anketu, či chcú v období medzi sviatkami (27.12. – 29.12.) čerpať dovolenku alebo si odpracujú tieto dni ako nadčasovú prácu v sobotu. Je zarážajúce, ako sa k danému postaviť vedenie podniku. Odborárom totiž vyčíta, že ich vopred neinformovali o zorganizovaní takejto ankety - aj keď to legislatíva nepredpisuje. Naopak, malo by byť aj v záujme firmy, aby bolo porozumenie na oboch stranách. Spokojný a motivovaný zamestnanec totiž pracuje kvalitnejšie a lepšie, ako keď je prepracovaný, vyčerpaný a neustále napomínaný.

J.Stiskal, A.Fáková

KRÁTKO

STAROBNÉ DŮCHODKY STŮPNU

Starobné dôchodky sa od začiatku roka zvýšia najmenej o 8,40 eura a predčasné starobné dôchodky o minimálne 8,20 eura. Starobné penzie, vyššie ako 1 050 eur a predčasné starobné dôchodky nad 1 025 eur však stúpnu percentuálne, a to o 0,8 %. Nový mechanizmus zvyšovania dôchodkov vyplýva z novely zákona o sociálnom poistení, ktorú nedávno schválila Národná rada SR. Invalidné penzie, s mierou schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, pôjdu nahor najmenej o 7,20 eura. Ak tento dôchodok bude vyšší ako 900 eur, zvýši sa o 0,8 %. Invalidné dôchodky pri miere schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pod 70 % vzrastú aspoň o 4,10 eura, o 0,8 % sa zvýšia v prípade, ak presiahnu 512,50 eura. Vdovské a vdovecké dôchodky sa od začiatku budúceho roka zvýšia najmenej o 5,40 eura. Ak tieto penzie budú vyššie ako 675 eur, stúpnu o 0,8 %. Sirotské dôchodky majú garantované zvýšenie aspoň o 2,60 eura. O 0,8 % pôjdu nahor vtedy, ak presiahnu 325 eur.

HISTORICKY NAJNIŽŠIA NEZAMESTNANOSŤ

Miera evidovanej nezamestnanosti na Slovensku klesla ku koncu októbra na 6,14 %. Medziročne bola miera nezamestnanosti minulý mesiac nižšia o 2,94 percenta. Úrady práce evidovali na konci októbra 167 278 disponibilných uchádzačov o zamestnanie. V porovnaní so septembrom ide o pokles o 7 743 ľudí. Medziročne počet uchádzačov, ktorí mohli okamžite nastúpiť do práce, klesol o 79 316 osôb. V súčasnosti nie je na Slovensku okres, v ktorom by bola miera nezamestnanosti vyššia ako 20 %. Ku koncu októbra bol na úradoch práce aktuálny stav vyše 75 000 voľných pracovných miest. Z hľadiska štruktúry bolo najviac voľných miest v profesiách operátori a montéri strojov a zariadení, kvalifikovaní pracovníci a remeselníci a v kategórii pomocní a nekvalifikovaní pracovníci.

CENY ENERGIÍ MIERNE VZRÁSTŮ

Drahsie ceny základných komodít ako sú elektrina a plyn sa môžu v roku 2018 prejavíť na účtoch niektorých domácností miernym zvýšením cien. Vyplýva to z informácií Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO). Maximálne regulované ceny elektriny sa v budúcom roku zdvihnú v priemere o 2,71 %. Ceny plynu vzrastú o 0,38 %. Ceny tepla vzrastú v priemere o 1 %. Vodné môže stúpnúť o 0,18 %, stočné o 0,91%. Sú to priemerné údaje za celé Slovensko, jednotliví dodávatelia majú samostatné cenníky a v cenovom konaní im maximálne regulované ceny schvaľuje ÚRSO. Hlavným dôvodom pre žiadosti o zvýšenie cien bol nárast ceny základnej komodity na burzách, tak v prípade elektriny, ako aj plynu.

POČET EXEKVOVANÝCH DŮCHODKOV RASTIE

Počet osôb, ktorým Sociálna poisťovňa pravidelne zráža z dôchodkových dávok z dôvodu exekúcie, stúpa. Kým v januári tohto roka Sociálna poisťovňa evidovala pri dôchodkoch 35 459 exekučných zrážok, ku koncu októbra ich počet stúpol na 35 563. Od začiatku tohto roka sa ich počet exekvovaných dôchodkov zvýšil o 104. Jedným z najčastejších dôvodov exekúcií dôchodkov sú pôžičky z nebankových subjektov.

R.Brázdovič, Sita, TASR

PRACOVNO-PRÁVNA PODŇA A BOZP

PENZISTI, PRACUJÚCI NA DOHODU, NEBUDÚ PLATIŤ ODVODY

Od budúceho roku by penzisti, pracujúci na dohodu, mali získať rovnakú výhodu, akú dnes majú študenti. Ak nezarobia viac ako 200 eur mesačne, nebudú musieť vôbec platiť odvody. Týkať by sa to malo starobných, predčasných, aj invalidných dôchodcov.

DO 200 EUR MESAČNE BEZ ODVODOV

Zmenu v platení odvodov pripravuje ministerstvo práce. „Pripravujeme návrh, že odvodovú úľavu, ktorú môžu v súčasnosti využiť študenti, pracujúci na dohodu o brigádnickej práci študentov, budú môcť využiť poberatelia dôchodkov, na ktoré vznikol nárok z ich vlastného poistenia, teda najmä poberatelia starobných dôchodkov, predčasných starobných dôchodkov a invalidných dôchodkov. Zámerom tohto návrhu je pomôcť dôchodcom, najmä predčasným starobným dôchodcom, aby si mohli popri poberaní predčasného starobného dôchodku privyrobiť na dohodu bez odvodového zaťaženia do výšky 200 eur mesačne,“ vraví hovorca ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, Michal STUŠKA.

ÚĽAVA LEN PRI JEDNEJ DOHODE

Pracujúci penzisti nezískajú odvodovú úľavu automaticky, ale budú musieť u svojho zamestnávateľa podpísať tlačivo, prostredníctvom ktorého si uplatnia výnimku z platenia odvodov. V prípade, že niekto pracuje pre viacerých zamestnávateľov, bude si musieť vybrať len jednu dohodu, ktorá bude oslobodená od odvodov. Najvýhodnejšie je vybrať si tú, z ktorej má penzista najvyšší príjem.

Oslobodenie od odvodov sa odrazí na vyššom čistom príjme pracujúcich dôchodcov. Napríklad, ak starobný penzista zarába v hrubom 200 eur mesačne, dostáva v súčasnosti i v čistom 155,52 eura. V budúcom roku by to malo byť 162 eur.

Ak dôchodca zarobí na dohodu viac ako 200 eur, jeho zamestnávateľ mu strhne odvody len zo sumy, ktorá túto hranicu presahuje. V prípade, že by zarobil 250 eur, prvých 200 eur by bolo od odvodov oslobodených a zamestnávateľ by mu odvody vyrátal iba zo sumy 50 eur.

NEMÁŠ ODVODY – NEMÁŠ ZVÝŠENIE

Ak pracujúci penzista nebude platiť odvody na dôchodkové poistenie, znamená to, že nebude mať nárok ani na zvýšenie svojho dôchodku. Dnes, ak

starobný dôchodca pracuje a je z tejto práce povinne dôchodkovo poistený, môže po skončení zamestnania požiadať o zvýšenie svojho dôchodku. Ak bude pracovať počas celého roku alebo o zvýšenie penzie nepožiadajú, Sociálna poisťovňa mu ju zvýši automaticky od 1. januára nasledujúceho roku. „Podľa navrhovanej právnej úpravy, ak poberateľ starobného dôchodku uzatvorí dohodu o prácach, vykonávaných mimo pracovného pomeru a jeho mesačný príjem nepresiahne sumu 200 eur, nebude z tejto dohody poistený na dôchodkové poistenie a nebudú mu vznikáť žiadne nároky z dôchodkového poistenia, to znamená, že nebude mať právo na zvýšenie starobného dôchodku,“ povedal M.STUŠKA.

Starobní penzisti sa tak budú musieť rozhodnúť, či využijú oslobodenie od odvodov a budú mať tak vyšší čistý plat, alebo budú aj naďalej platiť odvody a vďaka tomu budú môcť získať vyšší dôchodok.

Ak by napríklad penzista celý rok pracoval na dohodu za 200 eur mesačne, Sociálna poisťovňa by mu vďaka tomu zvýšila jeho dôchodok približne o 1,30 eura. V prípade, že by tento penzista neplatiť odvody, jeho čistý zárobok by bol o 6,48 eura vyšší ako v súčasnosti, no nemal by nárok na toto zvýšenie. To znamená, že zaplatené odvody sa mu vrátia v podobe vyššieho dôchodku za približne päť rokov. Každý penzista sa tak bude musieť sám rozhodnúť, či uprednostní

vyšší čistý plat alebo vyšší dôchodok.

Invalidní dôchodcovia sice nemajú nárok na zvýšenie svojho dôchodku vďaka práci, tak ako je to v prípade starobných penzistov, ale zaplatené odvody sa im zohľadňujú pri výpočte starobného dôchodku. Len čo dovŕšia dôchodkový vek, môžu požiadať o starobný dôchodok. Sociálna poisťovňa im vypočíta jeho výšku a porovná ju s invalidným dôchodkom. Vyplácať im bude tú penziu, ktorá bude vyššia. V prípade, že dnes invalidný penzista pracuje na dohodu, tento príjem sa mu zarátá do starobného dôchodku. Po novom, ak nebude vôbec platiť odvody, sa mu už nezapočítava.

PRI PREDČASNÝCH DÔCHODOCH ZMENA

V prípade predčasných penzistov, ak v budúcom roku na dohodu nezarobia viac ako 200 eur, budú môcť naďalej poberať predčasný dôchodok aj plat. Zákon totiž nezakazuje predčasným dôchodcom pracovať, ale nedovoľuje, aby bol niekto zároveň povinne dôchodkovo poistený a poberal predčasnú penziu. Ak niekomu v súčasnosti vznikne povinné dôchodkové poistenie, Sociálna poisťovňa mu automaticky zastaví výplatu dôchodku. Keďže povinne dôchodkovo poistení sú dnes všetci zamestnanci, pracujúci na zmluvu, ako aj dohodári, predčasní dôchodcovia si nemôžu na dohodu privyrobiť ani pár eur.

Predloženým návrhom by sa zmenilo to, že poberatelia predčasných starobných dôchodkov, ktorí si uplatnia odvodovú úľavu na dohodu, budú môcť popri poberaní dôchodku zarobiť na takúto dohodu v úhrne až 2 400 eur ročne na rozdiel od súčasnosti, keď zákon o sociálnom poistení súbeh poberania predčasných starobných dôchodkov so zárobkovou činnosťou vo všeobecnosti neprípúšťa,“ povedal hovorca ministerstva práce Michal STUŠKA.

NÁVRH EŠTE SCHVAĽUJE PARLAMENT

Aby mohli začať penzisti profitať z nižších odvodov, musí túto zmenu najprv odobriť parlament. To znamená, že pri schvaľovaní sa môže výsledná podoba zákona ešte zmeniť. Ak parlament zákon schváli, profitať by z neho mohli desiatitisíce ľudí. Podľa údajov Sociálnej poisťovne v auguste pracovalo na dohodu 60 407 starobných dôchodcov a 17 051 invalidných dôchodcov.

TASR, r

ZMENY V ZÁKONE O PRACOVNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBE

Niektoré zmeny v zákone č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Novela zákona z 19. októbra 2017, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia upravuje povinnosti zamestnávateľa pri zabezpečovaní zdravotného dohľadu pre zamestnancov.

Povinnosť zamestnávateľa zabezpečiť pre svojich zamestnancov pracovnú zdravotnú službu trvalým zmluvným vzťahom sa nahradí upresnením povinnosti zamestnávateľov zabezpečiť

posúdenie zdravotného rizika zamestnancov z expozície faktorom práce a pracovného prostredia v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou.

Po novom (v zmysle § 30 ods. (1), písm. b)) je zamestnávateľ povinný zabezpečiť posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a na základe tohto posúdenia zabezpečiť vypracovanie písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou, pričom zamestnávateľ zabezpečí posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a vypracovanie písomného posudku o riziku aj pri každej zmene pracovných

podmienok, ktorá by mohla mať vplyv na mieru zdravotného rizika alebo kategóriu práce z hľadiska zdravotného rizika.

Zabezpečenie posúdenia zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia na pracovisku, na ktorom zamestnanci vykonávajú prácu zaradenú do druhej kategórie, sa vykonáva najmenej raz za 18 mesiacov a na pracovisku, na ktorom zamestnanci vykonávajú prácu zaradenú do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie, najmenej raz za rok.

Následne zamestnávateľ zabezpečí vypracovanie písomného posudku o riziku, ak pracovná zdravotná služba zistila takú zmenu pracovných podmienok, ktorá by mohla mať vplyv na mieru zdravotného rizika alebo kategóriu práce z hľadiska zdravotného rizika.

Ak pracovná zdravotná služba nezistila zmenu pracovných podmienok, vyhotoví písomný záznam o posúdení rizika.

Posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia na pracovisku, na ktorom zamestnanci vykonávajú prácu zaradenú do prvej kategórie rizika, sa bude vykonávať spravidla jednorazovo, opätovnú len pri podstatnej zmene zdravotného rizika (napr. ak pribudne úplne nová náplň

práce doteraz nevyhodnotená či nastane preradenie zamestnancov v rámci kategórií prác).

Zamestnávateľovi taktiež vzniká nová povinnosť poskytnúť kópiu posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika zástupcom zamestnancov!

V súčasnosti môže zamestnávateľ zabezpečovať pracovnú zdravotnú službu, a teda aj posúdenie zdravotného rizika, ktorými môžu byť pri prácach zaradených do prvej a druhej kategórie rizika aj bezpečnostný technik alebo autorizovaný bezpečnostný technik (resp. externe podnikateľmi zastúpenými týmito osobami či pracovnými zdravotnými službami s osobitným oprávnením).

Po novom to bude môcť byť len pracovná zdravotná služba, ktorú - v zmysle §30a, ods.(3) uvedené zákona - vykonávajú:

- lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia, špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia, špecializačnom odbore služby zdravia pri práci alebo v špecializačnom odbore verejné zdravotníctvo,
- verejný zdravotník alebo
- zdravotnícki pracovníci v tíme pracovnej zdravotnej služby.

(Dokončenie na 7. str.)

MOHLO BY VÁS ZAUJÍMAŤ

LEKÁROM SA MENIA ORDINAČNÉ HODINY

Rošáda v ordinačných hodinách. Ministerstvo zdravotníctva mení všeobecným lekárom časy. Z nočných pohotovostných hodín im sice ubralo, zato pridalo na bežnej ordinácii. Za týždeň budú musieť odpracovať 35 hodín, čo je viac, ako robia dnes. Lekári s týmto nepočítali a zostali pohoršení.

Nové pravidlá schválil v polovici októbra parlament v novele zákona o zdravotnej starostlivosti. Tá hlavne mení fungovanie ambulantných pohotovostí, kde slúžia praktickí lekári. Od budúceho januára nebudú k dispozícii celú noc, ale len do 22-jej hodiny.

Dlhšie ordinačné hodiny
Pri rozprave v parlamente však pribudla ešte novinka. Poslanci predžili všeobecným lekárom bežný pracovný čas na 35 hodín týždenne s tým, že najmenej dvakrát za týždeň musia ordinovať do 15. hodiny. Cieľom je zlepšiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre pacientov.

„Potrebovali sme uvoľniť lekárov v noci zo služieb tak, aby boli dlhšie k dispozícii pacientom počas dňa,“ vysvetlil minister zdravotníctva Tomáš DRUCKER a pripomenul, že v súčasnosti po 13. hodine pacienti nachádzajú len zatvorené ambulance a preto boli odkázaní na služby pohotovostí. Myslí si, že ak lekári budú počas dňa dlhšie v práci, ľudia na pohotovosť neprídu.

„Samosprávnym krajom dávame zároveň možnosť schváliť aj menší rozsah ordinačných hodín v prípadoch hodných osobitného zreteľa. Takýto prípad je napríklad ten, keď by bolo ohrozené poskytovanie zdravotnej starostlivosti v oblastiach, kde je len jeden lekár vo viacerých zdravotných obvodoch. Dôvodom môže byť aj vek alebo zdravotný stav lekára, na základe ktorého nemôže poskytovať zdravotnú starostlivosť v uvedenom plnom rozsahu,“ vysvetlil minister.

LEKÁRI NESÚHLASIA

Asociácia súkromných lekárov považuje 35 hodín týždenne za likvidačné. „Rozšírenie ordinačných hodín môže poskytovanie primárnej zdravotnej starostlivosti ohroziť. Lekári toho už teraz majú v ordináciách veľa,“ tvrdí prezident Marián ŠŤOTH. Poobede podľa neho vykonávajú návštevy pacientov, vyhotovujú lekárske správy, návrhy na kúpeľnú liečbu, posudzujú pacientov v spolupráci so Sociálnou poisťovňou, robia administratívu, výkazy či zabezpečujú prevádzku. „Predĺženie ordinačnej doby na 35 hodín týždenne, bez

možnosti návštevnej služby v byte pacienta a primeraného času pre prácu so zdravotnou dokumentáciou, je likvidačné,“ skonštatoval šéf súkromných lekárov.

Slovenská lekárska komora tiež vníma takýto krok veľmi negatívne. „Zmeny podobného charakteru nebudú viesť k rozvoju primárnej sféry a v konečnom dôsledku ani nezvýšia dostupnosť zdravotnej starostlivosti,“ mieni prezident komory Marian KOLLÁR.

ZMENY AJ PRI ŠPECIALISTOCH

Aj špecialistov čakajú zmeny v ordinačných časoch. Pôvodný návrh uvažoval o tom, že budú musieť ordinovať 40 hodín týždenne, s tým, že sa bude dať objednávať aj na presný čas za poplatok. Ten však ide na prepracovanie a následne bude predložený na ďalšej parlamentnej schôdzi. Lekári sú proti aj tomuto zámeru. „Špecialista sice môže objednať pacienta za poplatok desať – dvadsať eur, ale neuhradenými výkonomi pride o ďalších 20 – 30 eur, čo je pri nízkom počte ambulantných lekárov likvidačné,“ podotkol M.ŠŤOTH.

AJ POHOTOVOSŤ S NOVINKAMI

Nové pravidlá určujú pevnú a doplnkovú sieť ambulantných pohotovostí. Pevná sieť bude povinne obsadená, počet ambulancií bude 73 pre dospelých a 61 pre deti prevažne v okresných mestách. Dnes je k dispozícii 95 pohotovostí. Doplnkovú sieť budú môcť zriadiť poskytovatelia v oblasti, kde sa už nachádza pevný bod pre ambulanciu. Zvyšuje sa aj odmena pre slúžiacich lekárov, tá bude 12 eur na hodinu namiesto terajších troch.

Pohotovosť bude zabezpečovať poskytovateľ – organizátor na základe licencie. Získa ju cez verejnú súťaž, ktorú vypíše ministerstvo zdravotníctva. **Okrem všeobecných doktorov a pediátorov budú môcť na pohotovosti slúžiť aj internisti.** Organizátor bude musieť župe predložiť mesiac dopredu rozpis služieb a tiež má povinnosť pod hrozbou pokuty 2 tisíc eur hlásiť každú zmenu. Samosprávny kraj môže organizátora pokutovať, pokiaľ nebude pohotovosť zabezpečená.

ZMENY V ZÁKONE O PRACOVNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBE

(Dokončenie zo 6 str.)

„Bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik nie sú odborné spôsobilosti a nemajú zdravotnícke vzdelanie, ktoré by malo byť nevyhnutným predpokladom pre vykonávanie hodnotenia pracovného prostredia z pohľadu zdravotných rizík. Zdravotný dohľad musia vykonávať výlučne odborné erudovaní zdravotníckí pracovníci,“ zdôvodňuje ministerstvo práce.

Legislatívnu úpravu sa vypúšťa povinnosť zamestnávateľov viesť záznamy s údajmi o zamestnancoch pri kvalitatívnom a kvantitatívnom zisťovaní (meraní) zdraviu škodlivých faktorov pracovného prostredia a povinnosť zamestnávateľov označovať bezodkladne po posúdení zdravotného rizika príslušnému orgánu verejného zdravotníctva každú zmenu podmienok výkonu práce, ktorá by mohla mať vplyv na zvýšenie zdravotného rizika.

Naďalej však ostáva povinnosťou, ako je uvedené v úvode článku, posúdiť zdravotné riziko z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a na základe tohto posúdenia vypracovať písomný posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika a predkladať príslušnému orgánu verejného zdravotníctva v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou návrhy na zaradenie prác do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie a návrhy na zmenu alebo vyradenie prác z tretej kategórie alebo štvrtej kategórie.

Zamestnávateľ zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu, zaradenú do druhej kategórie rizika, bude po novom povinný oznámiť, elektronickou formou cez služby e-Government, údaje o týchto zamestnancoch (názov pracoviska, názov profesii s uvedením faktorov práce a prac. prostredia, počet zamestnancov pracoviska). „Táto nová povinnosť o pôsobiacich zdravotných škodlivých faktoroch práce a pracovného prostredia, ktoré sa vo veľkej miere podieľajú na vzniku chorôb z povolania alebo iných poškodení zdravia, súvisiacich s prácou na zamestnancov, vykonávajúcich prácu zaradenú do druhej kategórie rizika zabezpečí prehľadnosť a informovanosť o pracovných expozíciách zamestnancov,“ uvádza ministerstvo. Dôvodom môže byť aj nárast výskytu chorôb z povolania práve u zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do druhej kategórie rizika.

Zdroj: www.podnikajte.sk, Zmeny v pracovnej zdravotnej službe od 1. decembra 2017

Spracovala: Ing. Timea Szaboová, vedúca Úseku IBP a vzdelávania OZ KOVO, Bratislava

ZMENY V POHOTOVOSTIACH, POPLATKOV A AMBULANCIÁCH

- Pohotovostná ambulancia bude fungovať od 16. hodiny do 22. hodiny cez pracovný deň, počas víkendov od 7. hodiny do 22. hodiny.

- Povinne bude fungovať 73 ambulancií pre dospelých, 61 pre deti prevažne v okresných mestách.

- Pohotovosť bude zabezpečovať poskytovateľ – organizátor na základe licencie, získa ju cez verejnú súťaž, ktorú vypíše ministerstvo zdravotníctva.

Pre pacientov sa menia poplatky:

- 2 eurá namiesto dnešných 1,99 eura budú platiť na ambulantnej pohotovosti (LSPP) a zubnolekárskej pohotovosti. Ak ich lekár odošle do nemocnice, poplatok nehradí

- 10 eur zaplatia na urgentom príjme v nemocnici, dnes je to 1,99 eura.

Af, Sita

AUTOMOBILOVÝ PRIEMysel

ŽILINSKÁ KIA VIAC NA BENZÍN

Žilinský závod juhokórejskej automobilky Kia Motors po poklese záujmu o vozidlá s naftovým motorom posilní výrobu benzínových agregátov. Zároveň časť zamestnancov zo svojej motorárne presunie na montáž vozidiel. Spomínané zmeny nadobudnú platnosť začiatkom decembra a nemali by sa vzťahovať na viac ako desaťtinu zamestnancov motorárne, v ktorej pracuje približne 650 zamestnancov.

Žilinský závod Kia Motors je jedinou z tovární troch automobiliek na Slovensku, ktorá okrem montáže automobilov vyrába tiež motory. Kia reaguje na skutočnosť, že kupujúci začali po emisnej afére automobilky Volkswagen uprednostňovať benzínové vozidlá, keďže väčšina naftových áut vypúšťa do ovzdušia viac znečisťujúcich látok, než naznačovali laboratórne testy.

ELEKTROMOBILY - BUDÚCNOSŤ ČI BUBLINA?

Politici a ekológovia vkladajú obrovské nádeje do elektrických áut. Tie majú znížiť znečistenie ovzdušia v mestách a prispieť k lepšiemu životnému prostrediu.

Ich nasadenie chcú vlády urýchliť priamymi dotáciami na ich nákup spolu s pripravovanými zákazmi vozidiel so spaľovacími motormi, ktoré majú do platnosti vstúpiť v najbližších desiatkach rokov. Slovensko predlžuje podporu predaja týchto vozidiel aj na rok 2018. Napriek sľubom automobiliek, vývoju elektromobilov, štátnym dotáciám a hroziacim zákazom je predaj elektromobilov zatiaľ nízky. Od januára do konca septembra 2017 sa v Európskej únii podľa štatistik asociácie európskych konštruktérov vozidiel (ACEA) predalo 11 660 121 automobilov. Za rovnaké obdobie sa predalo 70 541 elektromobilov a 79 409 plug-in hybridov (hybridy, ktoré je možné nabíjať z elektrickej siete).

Nádej na masové rozšírenie elektromobilov dáva napríklad automobilka Tesla, ktorá nedávno na trh uviedla model s názvom 3. Výroba vozidla, ktorého cena, výkon a dojazd sa približujú bežným automobilom, mešká. Na elektromobil sa 35 tisíc dolárov v súčasnosti čaká 500 tisíc zákazníkov. V treťom štvrťroku napriek tomu Tesla vyrobila len 260 kusov, pričom podľa augustových plánov ich malo byť 1500. Problémy má údajne na svedomí továrneň na výrobu batérií v Nevade.

Rovnako aj ostatné automobilky ohlasujú príchod nových elektrických modelov, ktoré majú postupne nahrádzať tie s benzínovými a naftovými motormi. Nemecký koncern Volkswagen chce mať do roku 2030 ku každému z 300 modelov elektrických verzií. Už v roku 2025 majú jednotlivé koncernové značky uviesť na trh 80 nových modelov, jazdiacich na elektrinu alebo využívajúcich plug-in hybridný pohon. Plány na elektrifikáciu svojich modelov majú aj iné automobilky, ako napríklad Volvo či Mercedes.

Sita, TASR

POZOR – KAŽDÝ MESIAC MÁ SVOJE RIZIKÁ

Podľa nemeckých odborníkov nás každý mesiac ohrozuje nejaké ochorenie. Napr. v marci máme častejšie herpes, astmu v septembri a príznaky akné sa zhoršujú v októbri. Na operácie je pritom najvhodnejší marec a štatistiky potvrdzujú, že výsledky operačných zákrokov z jari sú priaznivejšie ako tie zimné. Ako to teda je?

Január – cholesterol a ďasná

V zime sú hodnoty hladiny cholesterolu v krvi vyššie ako v lete. Vraj pre nedostatok pohybu. Rovnako pribúdajú ochorenia ďasien ako dôsledok oslabenej imunity a menšej konzumácie čerstvej zeleniny a ovocia.

Február – úmrtnosť a očná sietnica

Vo februári narastá úmrtnosť - až o 9,7%! Dôvodom je nepriaznivé počasie, ktoré súvisí s oslabením imunity, ochorením horných dýchacích ciest a zvýšeným rizikom srdcových záchvatov. Aj očné tkanivo je v tomto čase náchylnejšie na infekcie a riziko odlúpnutia sietnice je až dvojnásobné! Dobrá správa je určená zakladateľom rodiny - v tomto čase je počet mužských spermií najvyšší!

Marec – herpes

Prvé slnečné lúče podporia dobrú náladu, ale aj tvorbu herpesov. Marec je najlepší čas na operácie. Napr. zo štúdie 200 tisíc pacientov s rakovinou pľúc vyplýva, že pacienti, operovaní v marci, žili dlhšie

ako tí, ktorých operovali v zime. Vraj najmä pre zníženie rizika depresíí.

Apríl – bolesti hlavy

Aj bolesti hlavy majú svoju sezónu. Apríl by ľudia s migrénou najradšej vymazali z kalendára. Ohrození sú aj tí, ktorí bojujú s bolesťami dutín či očí. Pozor aj na premenlivé počasie - hrozia prechladnutia!

Máj – problémy s trávením

Hnačky, zápchy, koliky a iné brušné nepríjemnosti sa v máji prejavujú o 59% častejšie ako v iné mesiace. Pozor! teda treba venovať zdravému stravovaniu. V tomto čase narastá aj počet prípadov prepuknutia sklerózy multiplex.

Jún – nízky krvný tlak

V júni klesá krvný tlak na najnižšie hodnoty. To je dobrá správa pre všetkých, ktorí – naopak - trpia vysokým tlakom. No tí, ktorí si pomáhajú kávou či inými životabudičmi, dostávajú zabrať. Lekári to pripisujú nedostatku slnečného žiarenia, zvýšenému pohybu na čerstvom vzduchu a zvyšovaniu hladiny vitamínu D

Júl – vedy predkolenia a slepé črevo

Neprijemné vedy predkolenia sú častejšie v lete ako v zime a pomalšie sa hoja. V júli sú tiež častejšie zápal slepého čreva. Prečo? Zatiaľ nevieme.

August – prostata a rakovina

Vyššia hladina vitamínu D sa u prostatikov prejavuje aj týmito problémami, nie je to však nebezpečné. Britská štúdia však pri vyše milióno pacientov s nádorovým ochorením preukázala, že tí, u ktorých rakovina prepukla v lete a na jeseň majú väčšiu šancu na vyliečenie. Existujú dôkazy, že vitamín D, ktorého máme v lete vďaka slnku dostatok, sa môže podieľať na zastavení rastu nádorov.

September – astma

Po lete zaznamenávajú detskí lekári a alergológovia nárast pacientov. Dôvodom je nástup do školy a škôlky, kde sa to infekciami len tak hemží. A to je poriadny nápor na dýchacie cesty astmatikov.

Október – artritída

Kratšie dni vplyvajú na vylučovanie hormónu spánku- melatonínu - a tým aj nepriamo na tvorbu žalúdočných vredov. Toto tvrdia ruskí vedci. V dôsledku slabnutej imunity sa dvakrát častejšie vyskytuje reumatoidná artritída a pribúdajú pacienti s akné, ktorých zhoršený stav pokožky je dôsledkom úbytku slnečného svetla.

November – pľúca a lupienka

Príznaky obštrukčnej choroby pľúc sú v novembri dvakrát častejšie ako počas zimy. Švédski vedci zas zistili, že ženy, ktoré porodili v posledných troch mesiacoch v roku, trpia častejšie popôrodnými depresiami. Zhoršuje sa tiež psoriáza – lupienka. Dôvod? Nedostatok slnka a UV žiarenia.

December – kašeľ a predčasný pôrod

Koncom decembra vrcholí sezóna kašľa a rôznych ochorení priedušiek a pľúc. Tento mesiac je náročným aj pre tehotné mamičky. Riziko predčasného pôrodu stúpa. Príčinami sú najmä sezónne zmeny v oblasti výživy, pokles vitamínu D a nárast infekčných ochorení.

Zdroj: Bild

Krížovky s úsmevom

Pomôcky: etnikum, unit, kam, anatas	v kartách stávka o všetko	označujú	daroval	útok	veľmi sa tešil	orgán	Príde Jano do krčmy, objedná si naraz päť borovičiek a naraz ich vypije. Takto to ide celý týždeň až sa ho krčmár opýta: - Prečo si tie borovičky nedáš postupne?... - Nás je totiž päť kamarátov a sme zvyknutí sa takto stretávať. No a tí štyria sú ďaleko, tak pijem aj za nich. Takto to pokračuje ďalej, až raz si miesto piatich, dá len štyri. - Čo sa stalo?... Umrel ti kamarát?... (Dokončenie tvorí tajničku krížovky.)			
prejavia, preukážu										
štvorcový nerast										
zbytočná príťaž										
hoci, po česky			pohrebna hostina mužské meno				vzorec sulfidu gálnatého	asistent (slang.)	slopali	onuca (zastar.)
1. časť tajničky				hlavo pilo špina, ne- poriadok						
epocha triasu (geol.)										
Pomôcky: Miao, ba- last, ságo, Naso	cudzie ženské meno	dedina, po česky prvok zn. Ag					škrob palmy ságovej nočný vták			
malý psík							značka pre katal zamiaučali			
národné spoločen- stvo								letecké krídlo dokončí kopanie		
EČV Nitry			majú radi bôbovité rastliny							
zvýšený tón E				národnosť v Číne rímsky básnik					jednotka penicilínu (farm.)	Katarína (dom.)
mužské meno					cit. zvuku kukučky skr. pre limited					
obopol rukami							uskutoč- ňuje značka amerícia			
3. časť tajničky										
skratka autonóm- nej oblasti			odopiera							

Zasmejme sa . . .

„Babka, prečo to drevo rúbete sama? Prečo vám nepomôžu vnuci?“
„Ale, nemajú čas. Sú v posilňovni...“

Rozprávajú sa dvaja: „Čo dostaneš pod stromček?“
„Vidíš tam to krásne modré BMW?“
„Jasné! Krásne, nádherné je!“
„Nuž, tak v takej istej farbe tepláky.“

Stretnú sa dve kamarátky: „Počúvaj, vraj si si včera kúpila autorádio.“
„Áno. Prečo?“
„No ale načo ti bude, veď nemáš auto!“
„Veď aj ty si si minule kupovala podprsenku?“

Hovorí sa, že keď budeš pravidelne cvičiť, budeš v plavkách vyzerat' úžasne!
Ale to aj po pár pohároch vína...

Ak žena začne vetu slovami: „Oprav ma, ak sa mylím...“
Nikdy to nerob! NIKDY!!!